

LUKIOT JA TOISEN ASTEEN AMMATILLISET OPPILAITOKSET - TUNNUSTUSPALKINNOT

Sakari Cajanus / Kastellin lukio
Opettaja Eija Paso

PÄIVÄ KALASTAJANA

Laiva muuttaa suuntaansa yllättäen ja horjahdan. Putoan melkein tuoliiltani. Käännyn, ja katson kapteenia kaventaen silmäni viiruiksi – tiedän, etten näytä kovinkaan uhkaavalta, mutta toivon silti saavani aikaan jonkinlaisen vaikutuksen. Kapteeni myhäilee ilmeelleni ja kohauttaa sitten olkapäitään yrittäen näyttää lammasmaisen anteeksipyytävältä. Hän ei onnistu vakuuttamaan minua.

Kapteeni oli ahavoitunut mies, jonka ikää en oikein osannut arvioida. Parransänkensä ja likaisten hiustensa kanssa hän olisi voinut olla liki kuusikymmenvuotias, mutta niinä aamuina, kun hän ei ollut kuluttanut iltaa juoden giniä ja oli ajanut partansa, hänen onnistui näyttää jopa nuorelta. Oletin hänen olevan ainakin osittain englantilaista syntyperää, mutta kanssani hän puhui omaa kieltään, joka oli yhdistelmä espanjaa, englantia, italiaa ja luultavasti muitakin kieliä. Merellä ollessamme puhuin hänelle yhä useammin suomea, koska sitä hän tuntui ymmärtävän yhtä hyvin tai huonosti kuin englantia. Tulimme toimeen keskenämme ongelmitta.

Oli kulunut jo viikko siitä, kun saavuin perille ja viisi päivää siitä, kun tapasin kapteenin. Huolimatta kapteenin ainaisesta vakuutuksesta, että tänään kalaa varmasti tulisi, emme olleet saaneet laivan kannelle asti yhtään marliinia. Pari kertaa olin onnistunut saamaan kalan koukkuun, mutta ne olivat vieneet siiman mukanaan. Tästä kapteeni oli palkinnut minut läpsäyksellä takaraivolle, antamatta tapahtuneen kuitenkaan vaikuttaa hänen hyvään tuuleensa. Muistikirjaansa kapteeni merkitsi tapaukset. Hän aikoi kai laskuttaa siiman minulta laivan vuokran lisäksi. No, en ollut osannut kalastaa kotonakaan.

”Stor fisk, ehehe!” kapteeni huudahtaa osoittaen merelle. Yllätyn. En niinkään kaukana näkyvästä kalasta, jota en totta puhuakseni kykene näkemään, vaan kapteenin käyttämästä kielestä. Hän kai oli vaaleasta, nyt tosin palaneesta ja punoittavasta ihostani päätelty minun olevan ruotsalainen. ”Javisst”, vastaan hänen odottavaan katseeseensa. Kapteeni virnistää, tyytyväisenä omaan arvaukseensa. En alkanut korjata kapteenin virhettä kertomalla hänelle kaukaisesta maasta nimeltä Suomi.

Kapteeni tarttuu ruoriin ja nyt osaan jo varautua äkilliseen liikkeeseen. Kapteeni tuntuu päättäneen pyydystä juuri tuon kalan, ja suuntaamme viistosti kohti summittaista kohtaa meressä, jossa kapteeni väitti nähneensä kalansa.

Äkkiä vapa liikahdaa ja tartun siihen kiinni. Ellei se olisi ollut kiinni telineessään tuolissa, olisi kala vienyt sen mukanaan. Kapteeni oli jo osoittanut taitonsa kuluneiden päivien aikana, enkä enää hämmästynyt kalan tarttuessa koukkuun. Noudatan kapteenin epämääräisiä ohjeita ja yritän parhaani mukaan väsyttää kalaa.

Menetän ajantajuni. En ollut aiemmin ajatellut, miten kovan vastuksen kala voi ihmiselle antaa, mutta väsyessäni samaa tahtia kalan kanssa tajuan, että olin pitänyt kalastusta liian helppona lajjina. Ehkä rangaistukseksi ylimielisyydestäni tunnen pian siiman löystyvän. Kala pääsi karkuun. Ilmeisesti en kuitenkaan tehnyt mitään kovin väärin, sillä odottamaani lyöntiä takaraivolle ei tule. Kapteeni vaikuttaa itsekin pettyneeltä kalan päästessä karkuun.

Kapteeni taputtaa minua selkään ja katsoo kysyvästi. Huokaan. Esitän avaavani pullon, ottavani siitä pitkän hörpyn ja hymyilen tyytyväisen näköisenä. Kapteeni nyökkää ja kääntää veneen takaisin hotellille päin.

Nojaudun taaksepäin tuolissani ja potkaisen jaloilla vauhtia pyöräyttääkseni sen ympäri. Kapteeni on kadonnut kannen alle, mutta palaa pian mukanaan kaksi melko puhdasta lasia. Aurinko paistaa, kuten se on tehnyt koko ajan. En enää välitä palaneesta ihostani vaan nautin meren tuoksusta ja lämmöstä ja katson kun kapteeni kaataa laseihin giniä. Rentoudun tuolissani ja täytän keuhkoni suolanhajuisella meri-ilmalla.

Saavumme rantaan ja kapteeni kiinnittää veneensä tottuneesti rantaan. Odotan, ja lähdemme kävelemään hotellia kohti. Kapteeni tervehtii iloisesti suurinta osaa matkan varrella vastaan tulevista ihmisistä. Olen yhä yllättynyt paikallisten erilaisesta suhtautumisesta elämään ja vieraisiin ihmisiin. Iltapäivät, kun olimme jo palanneet kalastamasta, kulutin useimmiten seuraten paikallisia jokapäiväisissä puuhissaan, auttaen heitä jos he näyttivät apua tarvitsevan. Ehkä ei kovin perinteinen lomaviettotapa, mutta ajattelin sen voittavan hotellin baarissa istumisen, vaikka kapteeni tuntuikin olevan eri mieltä.

Saavumme hotellille ja astumme sisään. Huoneisiin mennään sisälle baarin läpi, joka toimii myös vastaanottotiskinä. Tiskin takana seisoo vanha, pullea nainen, joka pitää huolta hotellista ja paikallinen mies, joka toimii tarjoilijana ja soittaa silloin tällöin pianoa. Jazzia ja bluesia baarissa kuulee melkein päivittäin, useimmat kappaleet vanhoja klassikkoja vuosien takaa. Tuntuu kuin palaisi 50-luvun alkupäiviin, mutta asiakkaat ovat saapuneet hotelliin ympäri maailmaa.

Kävelemme suoraan tiskille ja tilaamme tuplaviskit. Otan omani jäillä, kapteeni raakana. Maksan molemmat. Kapteeni kaivaa muistikirjansa esille ja näyttää viivan alla olevaa lukua. Muistelen summaa, josta sovimme alun perin. Luku on hieman suurempi, mutta ei niin paljon että siitä kannattaisi alkaa taistella. Nyökkään kapteenille ja päätän pyöristää luvun ylöspäin. Ilman kapteenin ainaista huolettomuutta olisi saattanut luovuttaa kalastukseni jo aiemmin.

Huokaan syvään. Lomani alkaa olla ohi, ehkä saanut pyydystettyä yhtään marliinia. Kapteeni taputtaa minua selkään ja raapustaa muistivihkoonsa osoitteen. Hän repäisee sivun irti ja antaa sen minulle. "Tervetuloa uudelleen", hänen silmänsä sanovat.

Poistun hotellihuoneeseeni hakemaan rahoja. Katson jo valmiiksi pakattuja tavaroitani. Lähtö on huomenna aamulla. Kaivan lompakkoni esiin ja etsin sieltä sopivan summan rahaa. Päätän antaa kapteenille hieman ylimääräistä ja poistun huoneesta ja kävelen portaat alas. Vasta nyt huomaan alhaalla leijailevan tupakansavun. Tiskillä on kaksi tyhjää lasia.

Huomaan kapteenin vaihtaneen istumapaikkaansa uuteen pöytään. Seuranaan hänellä on kolme upeaa ruotsalaista naista. Kapteenilla on mukanaan ylimääräinen lasi johon hän kaataa juotavaa ja vetää pöydän alta tuolin minua varten. Muistan aikaisin aamulla lähtevän lentoni ja tuijotan tiiviisti lasia. Katson pöytäseuruetta silmiin. Kaikki odottavat. Maksan kapteenille ja nyökkään kaikille hyvästiksi.

Hotellihuoneessani pesen kasvoni ja katson peiliin. Päätös on vaikea. Tiedän, että herääminen aamulla tulee olemaan tuskallista. Huokaan syvään.